

Sve je povezano

Kažu da je količina vode koja kruži u prirodi konstantna (uostalom, to potvrđuje i zakon o očuvanju mase), a problem je samo u tome što su padaline vremenski i prostorno sve više neravnomjerno raspoređene. Tako se čini da kiša na području Zagreba neprekidno pada već tri tjedna, dok je s druge strane ljeto (s iznimnom srpnja) bilo prilično sušno. Vjerojatno je tako i drugdje. To je jedan od problema koji su sa sobom donijele klimatske promjene, no nije nerješiv. Upravo suprotno, ovladavanje posljedicama klimatskih promjena ono je čime se moraju baviti struka, tehnika i znanost, a ne jalovim raspravama tko ih je ili što ih je uzrokovalo.

Prostorna i vremenska neusklađenost padalina, tj. činjenica da se one događaju u vrijeme i s količinama kada je to nepotrebno, a da ih nema kada je to potrebno mogla se riješiti izgradnjom hidrotehničkih objekata: brana i retencija. Za to je Zagreb dobar primjer. Unatoč brojnim pokušajima i idejama, Sava i dalje neometeno teče kroz Zagreb i upravo sada goleme količine vode odlaze prema Dunavu i dalje prema Crnom moru. Zadnji značajniji pokušaj gradnje hidroelektrana na Savi u Zagreba i oko njega neslavno je završio. No, možda je baš sada vrijeme da se raznoraznim interesnim skupinama, zamaskiranim u kojekakve zaštitare okoliša i arheološke baštine i sl., koji takve i slične projekte blokiraju kaže dosta.

Viškovi vode na području Zagreba mogli bi se do sušnih razdoblja, primjerice, čuvati i u retencijama koje su prije 30-ak godina građene kako bi zaštitile grad od bujičnih poplava (doduše, je li to moguće, znat će stručnjaci za hidrotehniku). Negdje drugdje bi se pak sada kanalizirani vodotoci mogli vratiti u prirodne, tako da se višak vode razlijeva, zadržava na tlu neko vrijeme (osobito tamo gdje nema nikakve poljoprivrede, a nije da je kod nas baš posvuda ima) i istodobno hrani podzemne vodonosnike.

Klimatska kriza samo je jedna od kriza koje nas pogađaju. Sada su došle i plinska i energetska kriza. Uostalom, narativ je danas takav da riječ kriza mora biti posvuda (npr. prometna kriza, obrazovna kriza, poljoprivredna kriza, ideja je beskonačno) jer se uvijek mora

isticati samo ono što je loše, negativno i još da je po mogućnosti 'hype', dok realni i pozitivni pomaci uvijek završavaju u drugom planu.

S energetsom i plinskom krizom je slično kao s vodom: energije isto ima, samo je sve neravnomjernije raspoređena. Ljeti, kada potrošnja električne energije nezaustavljivo raste zbog sve veće primjene klimatizacije, njezina proizvodnja u hidroelektranama je sve manja jer je zbog suše sve manje vode, a u nekim zemljama to vrijedi i za proizvodnju u nuklearnim elektranama jer, ako su one na rijeci, onda se sve teže hlade jer su, ponovno zbog suše, dotoci manji pa se proizvodnja mora smanjiti. Sve je to povezano.

Kada sam već spomenuo klimatizaciju, zanimljiva je i 'povratna veza' do koje zbog klimatizacije dolazi u mjestima na obali gdje klima-uređaji rade cijelu noć. Istodobno vanjske jedinice odaju goleme količine topline (koja je uzeta iz prostorija) u okolicu, povisujući tako lokalno vanjsku temperaturu zraka. To lokalno zagrijavanje opet za posljedicu ima još više potreba za radom klimatizacije i krug se zatvara. Sve je povezano. No, da postoje neki koji o tome razmišljaju dobar je primjer Korčula, gdje su lokalne vlasti pozvale na isključivanje klima-uređaja po noći kako bi se to lokalno zagrijavanje smanjilo.

Za sva ta rješenja potrebno je slušati struku, a kako bi ona mogla prikazati svoje ideje, razmišljanja, projekte i dostignuća i dalje su najbolje mjesto stručni skupovi. Upravo stoga nadam se da se 12. - 14. listopada, par dana nakon što ovaj broj časopisa dobijete u ruke, vidimo u Zadru na našem već tradicionalnom skupu Power & Energy Masters. Za one koji nisu u prilici doći, 1. i 2. prosinca slijedi Svijetla budućnost. Radi se o skupu čije su teme u skladu s nazivom i koji ove godine objedinjuje dva naša dosadašnja skupa: Hrvatsku 4.0 i Konferenciju o energetski učinkovitoj rasvjeti. I za kraj, sljedeće godine čeka nas obilježavanje 30 godina našeg časopisa, a i nekoliko novih skupova, no o tome ćemo više kada za to bude vrijeme...

Vaš Boris Labudović